Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani, judecător - Dodon Viorica
Dosarul nr. 3a-150/23
2-21186560-02-3a-30012023

D E C I Z I E
d i s p o z i t i v

20 mai 2026
municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

în componența:
Președintele ședinței, judecător Bostan Angela
Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier Sechiraș Doina

a examinat în ședință publică, apelul declarat de SRL „Inima Codrului" și Straisteanu Gheorghe împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 28 octombrie 2022, adoptată în cauza, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Inima Codrului" și Straisteanu Gheorghe împotriva Preturii sectorului Buiucani mun. Chișinău, întreprinderii municipale pentru servicii locative a sectorului Buiucani cu privire la obligarea recuperării prejudiciului.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Se respinge apelul declarat de SRL „Inima Codrului" și Straisteanu Gheorghe.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 28 octombrie 2022.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Bostan Angela

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei

Prima instanță: Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani, judecător - Dodon Viorica
Dosarul nr. 3a-150/23
2-21186560-02-3a-30012023

D E C I Z I E

20 mai 2026
municipiul Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții de Apel Centru

în componența:
Președintele ședinței, judecător Bostan Angela
Judecători Bagrin Lucia și Cașcaval Andrei
Grefier Sechiraș Doina

examinând în ședință publică, apelul declarat de SRL „Inima Codrului” și Straisteanu Gheorghe împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 28 octombrie 2022, adoptată în cauza, la acțiunea în contencios administrativ înaintată de SRL „Inima Codrului” și Straisteanu Gheorghe împotriva Preturii sectorului Buiucani mun. Chișinău, întreprinderii municipale pentru servicii locative a sectorului Buiucani cu privire la obligarea recuperării prejudiciului,

a c o n s t a t a t :

Circumstanțele cauzei

La 20 decembrie 2021, SC „Inima Codrului” SRL și Straisteanu Gheorghe au depus cererea de chemare în judecată împotriva Preturii sectorului Buiucani și Întreprinderii municipale pentru servicii locative a sectorului Buiucani, solicitând încasarea, în mod solidar, de la Pretura sectorului Buiucani și Întreprinderea municipală pentru servicii locative a sectorului Buiucani în beneficiul SRL „Inima Codrului”, a sumei de 19.440 lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 3.000 lei cu titlu de prejudiciu moral, cauzate prin emiterea unui act administrativ individual pretins ilegal, acapararea bunurilor și sistarea activității comerciale.

Totodată, a solicitat încasarea sumei de 3.000 lei cu titlu de prejudiciu moral în beneficiul administratorului SRL „Inima Codrului” - Străisteanu Gheorghe, pentru aceleași pretinse încălcări.

În motivarea acțiunii s-a indicat că la data de 12 august 2020, la poșta electronică, a primit dispoziția cu nr. 193-d, datată cu 12 august 2020, semnată de pretorul sectorului Buiucani - Brânzaniuc Vadim prin care a dispus demolarea forțată și evacuarea bunurilor SRL „Inima Codrului” de la „Centrul de Agrement” din parcul „La Izvor”, strada Calea Ieșilor. A doua zi, la 13 august 2020, ora 09:15, un grup de oameni, 15-20 de persoane, vreo 10-12 polițiști, împreună cu vicepretorul Movilă Pavel au început demolarea, deteriorarea, înstrăinarea, furtul bunurilor SRL „Inima Codrului” și transportarea într-un loc necunoscut.

Reclamanții au remarcat că, ulterior, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 15 decembrie 2020 (*irevocabilă prin deciziile Curții de Apel Chișinău din 10 martie 2021 și Curții Supreme de Justiție din 28 aprilie 2021*), dispoziția pretorului sectorului Buiucani nr. 193-d din 12 august 2020 „*Cu privire la demontarea și evacuarea forțată a complexului de unități prestări servicii SRL „Inima Codrului” din Parcul „La izvor’*” a fost anulată ca fiind neîntemeiată, emisă abuziv și arbitrar.

Ca urmare, reclamanții consideră că Pretura sectorului Buiucani și Întreprinderea municipală pentru servicii locative a sectorului Buiucani au cauzat un prejudiciu SRL „Inima Codrului” în mărime de 5.920 lei pentru marfă și 13.520 lei costul utilajului demolat, ridicat de Întreprinderea municipală pentru servicii locative a sectorului Buiucani și transportate într-o direcție necunoscută.

Totodată, reclamanții au subliniat că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 18 noiembrie 2021, s-a dispus încasarea de la SRL „Inima Codrului” în beneficiul SRL „AMEK” suma de 5.920 lei cu titlu de datorie pentru marfa și penalitate, și suma de 13.520 lei pentru utilaj, iar în total 19.440 lei.

În acest sens, reclamanții au notat că la 24 noiembrie 2021, în adresa Preturii sectorului Buiucani și Întreprinderii municipale pentru servicii locative a sectorului Buiucani a fost expediată o cerere prealabilă, prin care au solicitat repararea benevolă a prejudiciului material și moral cauzat, respectiv la 29 noiembrie 2021

au primit o scrisoare de la Pretura sectorului Buiucani cu privire la refuzul autorității de a repara benevol prejudiciul cauzat, iar Întreprinderea municipală pentru servicii locative a sectorului Buiucani nu a răspuns la cererea prealabilă.

Suplimentar, reclamanții au remarcat că potrivit prevederilor pct. 4.2 al deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 10/10 din 04 decembrie 2014, prin care s-a aprobat Regulamentul provizoriu privind procedura de demolare a construcțiilor executate ilegal pe terenurile ce aparțin domeniului public/privat al municipiului Chișinău, subpct 3.3.3. responsabil de păstrarea materialelor parvenite în urma demolării forțate la locul depozitării este executantul acestor lucrări (în cazul dat Întreprinderea municipală pentru servicii locative a sectorului Buiucani).

Conform subpct. 3.3.4. din această decizie, executantul are obligația să asigure pe o perioadă de maximum o lună depozitarea bunurilor și a materialelor rezultate în urma demolării nedistructibile (gherete sau alte imobile voluminoase nedezmembrate, inventar sau alte bunuri de preț), iar a materialelor dezmembrate (beton, metal, lemn etc.) - pe o perioadă de cel puțin 15 zile de la data demolării.

Potrivit subpct. 3.3.5., până la expirarea termenelor de depozitare stabilite, executantul va înștiința prin preaviz și scrisoare recomandată proprietarul (contravenientul) a cărui construcție neautorizată a fost supusă demolării forțate despre termenul limitat de depozitare și necesitatea restituirii cheltuielilor de demolare (demontare, evacuare). Restituirea bunurilor materiale depozitate se face doar după ce proprietarul imobilului demolat achită cheltuielile suportate de executantul ce a efectuat demolarea forțată, precum și cheltuielile de transport și de depozitare.

De asemenea, reieșind din pct. 4.1. la expirarea termenelor stabilite în pct. 4.2, preturile de sector organizează: 4.4.1. comercializarea, în modul stabilit, a bunurilor depozitate și transferarea mijloacelor financiare obținute de la comercializare în bugetul municipal, precum și a cheltuielilor de demolare (demontare, evacuare), restituite de proprietar (contravenient), întreprinderea măsurilor privind recuperarea cheltuielilor de demolare, transport și păstrare a bunurilor depozitate. În cazul în care proprietarul (contravenientul) obiectivului demolat forțat a fost informat în modul stabilit despre necesitatea restituirii cheltuielilor și acesta se eschivează să achite benevol cheltuielile respective, pretura de sector va înainta acțiunea respectivă în instanța de judecată.

În acest sens, reclamanții au menționat că având în vedere că bunurile au fost demolate, deteriorate, furate, însușite, înstrăinate de angajații Preturii sectorului Buiucani și Întreprinderii municipale pentru servicii locative sectorul Buiucani și că intenționat nu au întocmit actul de inventariere, precum că bunurile deja nu pot fi reparate, restabilite în starea aflate la data de 13 august 2020, că a expirat termenul de valabilitate a produselor alimentare, că este imposibil de stabilit unde se află toate bunurile, administrația SRL „Inima Codrului” este în drept să refuze

restituirea bunurilor în natură și în temeiul prevederilor Codului civil să insiste, în regres, la repararea prejudiciului material cauzat prin plata echivalentului bănesc (despăgubire), conform cerințelor formulate de Le Bridge Corporațion Limited S.R.L., facturilor și actului de verificare.

De altfel, recurenții consideră că prejudiciu material este în directă legătură cu acțiunea ilegală a Preturii sectorului Buiucani și Întreprinderii municipale pentru servicii locative sectorul Buiucani. Este înafara oricăror dubii că angajații Preturii sectorului Buiucani și Întreprinderii municipale pentru servicii locative sectorul Buiucani au acționat vădit ilegal, ignorând intenționat prevederile legislației, fapt confirmat prin hotărârea judecătorească irevocabilă din 15 decembrie 2020.

Mai mult, consideră că prin comportamentul lor, contrar tuturor cerințelor care obligă persoanele responsabile cu funcție de răspundere în stat să respecte în tocmai prevederile legislației în vigoare, angajații Preturii sect. Buiucani și Întreprinderii municipale pentru servicii locative sectorul Buiucani au trecut peste toate limitele legale, iar circumstanțele în care autoritatea publică refuză să acționeze conform legii, a provocat daune materiale și morale irecuperabile, încălcarea obligațiilor prevăzute de lege, ignorarea intenționată a legislației în vigoare, emiterea dispoziției nr. 193-d din 12 august 2020 vădit ilegal, demolarea, deteriorarea, distrugerea, furtul, sustragerea, înstrăinarea bunurilor care le aparțin cu drept de proprietate, care a dus la încetarea activității comerciale, le-au cauzat prejudiciu material ce dă temei pentru răspunderea delictuală.

Totodată, normele de drept indicate în prezenta acțiune civilă servesc temei pentru judecarea cauzei în strictă conformitate cu prevederile legislației naționale și Convenției Europene.

Referitor la prejudiciul material cauzat, reclamanții au indicat că conform hotărârii din 18 noiembrie 2021, prejudiciul material cauzat SRL „Inima Codrului" constituie 19.440 lei: 5.920 lei – costul mărfii și penalitatea și 13.520 lei – costul utilajului.

Totodată, reclamanții consideră că prejudiciul moral cauzat, poate fi echivalat cu suma de 6.000 lei, și anume cate 3.000 lei pentru fiecare, sumă care este cu mult mai mică decât sumele oferite de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului în cauze similare decise împotriva Moldova, cauzat prin: sentimente de frustrare cauzate de caracterul ilegal al acțiunilor Preturii sectorului Buiucani și Întreprinderii municipale pentru servicii locative sectorul Buiucani, comise vădit contrar legislației; în suferințe continue din cauza nenumăratelor ilegalități comise în privința administratorului SRL „Inima Codrului" - Straisteanu Gheorghe de către angajații Preturii sectorului Buiucani și Întreprinderii municipale pentru servicii locative sectorul Buiucani, acapararea activității comerciale, furtul bunurilor, falsificarea actelor permisive, fabricarea dosarelor contravenționale; anxietate cauzată de incertitudinea creată de pârâți, din comportamentul cărora s-a

înțeles că ilegalitățile comise în privința persoanei fizice în viziunea lor este o normă de drept; suferințe psihice și fizice, dureri, stresuri, nervi, griji, lipsă de la serviciu în timpul judecării cauzei, afectare sufletească și spirituală, oboseală, dificultăți, demoralizare, descurajare, hedonisit - limitarea de a se bucura de plăcerea vieții, de satisfacții spirituale și materiale; dificultatea în depășirea obstacolelor impuse de acțiunile angajaților Preturii sectorului Buiucani și Întreprinderii municipale pentru servicii locative sectorul Buiucani, din cauza ignorării intenționate a legislației în vigoare naționale și crearea condițiilor pentru așsi apăra drepturile numai în fața Curții Europene, suferind astfel cheltuieli materiale suplimentare.

Soluția instanței de fond

Prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani 28 octombrie 2022, acțiunea înaintată de SRL „Inima Codrului" și Straisteanu Gheorghe împotriva Preturii sectorului Buiucani mun. Chișinău, întreprinderii municipale pentru servicii locative a sectorului Buiucani cu privire la obligarea recuperării prejudiciului, a fost respinsă ca neîntemeiată.

Solicitarea din apel

La 31 octombrie 2022 (*în interiorul termenului prevăzut de art. 232 alin. (1) și (2) Cod administrativ*), SRL „Inima Codrului" și Straisteanu Gheorghe au declarat apel împotriva hotărârii Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, din 28 octombrie 2022, solicitând casarea actului judecătoresc și emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

În motivarea cererii de apel, invocând prevederile art. 386 alin. (1) lit. a)-d) Cod de procedură civilă, partea apelantă a invocat că instanța de fond nu a elucidat pe deplin circumstanțele relevante cauzei, nu a dovedit circumstanțele reținute ca fiind stabilite, a formulat concluzii ce contravin circumstanțelor reale ale pricinii și a aplicat greșit normele de drept material și procedural.

În fapt, în motivarea cererii de apel s-a invocat că la 12 august 2020, ora 17:15, SRL „Inima Codrului" a primit prin poșta electronică dispoziția nr. 193-d din 12 august 2020, semnată de pretorul sectorului Buiucani - Brînzaniuc Vadim, prin care s-a dispus demolarea forțată și evacuarea bunurilor SRL „Inima Codrului" de la „Centrul de Agrement" din Parcul „La Izvor", str. Calea Ieșilor, iar în dimineața zilei de 13 august 2020, în jurul orei 09:15, un grup format din aproximativ 15–20 de persoane, dintre care 10–12 polițiști, împreună cu vice-pretorul - Movilă Pavel, ar fi procedat la demolarea, deteriorarea, însușirea și evacuarea bunurilor SRL „Inima Codrului", acestea fiind transportate într-o direcție necunoscută.

Totodată, apelanții au invocat că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din 15 decembrie 2020, rămasă irevocabilă prin decizia Curții de Apel

Chișinău din 10 martie 2021 și decizia Curții Supreme de Justiție din 28 aprilie 2021, Dispoziția nr. 193-d din 12 august 2020 a fost anulată ca fiind neîntemeiată, emisă abuziv și arbitrar.

De altfel, apelanții au susținut că Pretura sectorului Buiucani și Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative, sectorul Buiucani, au cauzat SRL „Inima Codrului" un prejudiciu material în valoare de 5.920 lei pentru marfă și 13.520 lei reprezentând costul utilajului demolat și ridicat de întreprinderea municipală, deoarece prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru, din 18 noiembrie 2021, s-a dispus încasarea de la SRL „Inima Codrului" în beneficiul SRL „AMEK" a sumei de 5.920 lei cu titlu de datorie pentru marfă și penalitate, precum și a sumei de 13.520 lei pentru utilaj, în total 19.440 lei.

De asemenea, s-a menționat că la 24 noiembrie 2021, a fost expediată către Pretura sectorului Buiucani și Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative, sectorul Buiucani o cerere prealabilă, prin care s-a solicitat repararea benevolă a prejudiciului material și moral, însă potrivit apelantei, prin scrisoarea din 29 noiembrie 2021, Pretura a refuzat repararea prejudiciului, iar întreprinderea municipală nu a răspuns cererii prealabile.

În opinia apelanților, hotărârea instanței de fond a fost pronunțată cu încălcarea legislației în vigoare, deoarece reieșind din prevederile deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 10/10 din 04 decembrie 2014, prin care a fost aprobat Regulamentul provizoriu privind procedura de demolare a construcțiilor executate ilegal pe terenurile ce aparțin domeniului public/privat al municipiului Chișinău, în special pct. 3.3.3–3.3.5 și pct. 4.4.1, executantul lucrărilor este responsabil de păstrarea bunurilor rezultate din demolare, are obligația depozitării acestora pentru termenele prevăzute de regulament și de notificare a proprietarului, iar pretura poate proceda la comercializarea bunurilor doar după expirarea termenelor legale și cu respectarea procedurii instituite.

Prin urmare, apelanta a susținut că bunurile SRL „Inima Codrului" au fost demolate, deteriorate, însușite și înstrăinate de angajații Preturii sectorului Buiucani și ai Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative, sectorul Buiucani, fără întocmirea actului de inventariere, iar având în vedere imposibilitatea restituirii acestora în starea existentă la 13 august 2020, expirarea termenului de valabilitate a produselor alimentare și imposibilitatea identificării bunurilor, societatea este îndreptățită să refuze restituirea lor în natură și să solicite repararea prejudiciului material prin plata echivalentului bănesc, conform pretențiilor formulate de SRL „Le Bridge Corporation Limited", facturilor și actului de verificare.

În drept, partea apelantă a făcut trimitere la prevederile Convenției Europene a Drepturilor Omului, inclusiv art. 6 privind dreptul la un proces echitabil și art. 1 din Protocolul nr. 1 privind protecția proprietății, precum și dispozițiile Constituției

Republicii Moldova (art. 46 și art. 53), Codului de procedură civilă, Codului administrativ și Codului civil, referitoare la garantarea dreptului de proprietate, accesul la justiție, dreptul la apărare judiciară, răspunderea autorităților publice pentru actele administrative ilegale, repararea integrală a prejudiciului și principiile răspunderii civile delictuale.

Totodată, s-a invocat jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, inclusiv cauza Hiro Balani c. Spaniei, Recomandarea nr. R(84)5 a Comitetului Miniștrilor al Consiliului Europei și Avizul nr. 11 (2008) al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni (CCJE), susținând că dreptul la un proces echitabil presupune pronunțarea unei hotărâri legale, motivate, clare și complete, care să răspundă tuturor argumentelor esențiale invocate de părți.

În acest context, apelanții au susținut că hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, din 28 octombrie 2022, fost pronunțată cu încălcarea normelor de drept material și procesual, prin ignorarea probelor administrate și a cadrului normativ aplicabil, precum și a standardelor dezvoltate în jurisprudența CEDO cu privire la motivarea hotărârilor judecătorești și dreptul la un proces echitabil.

Argumentele participanților la proces

În ședința instanței de apel, participanții la proces nu s-au prezentat și nu au înaintat cerere de amânare sau examinare în lipsă, deși procedura de citare legală a fost respectată, respectiv în temeiul art. 379 alin. (2) coroborat cu art. 218 Cod administrativ, instanța a dispus examinarea cauzei în lipsa părților absente.

Soluția instanței de apel

- *Cu referire la admisibilitatea acțiunii în contenciosul administrativ:*

Conform art. 22 alin. (1) Cod administrativ, autoritățile publice și instanțele de judecată competente cercetează starea de fapt din oficiu. Acestea stabilesc felul și volumul cercetărilor și nu sunt legate nici de expunerile participanților, nici de cererile lor de reclamare a probelor.

În temeiul art. 17 Cod administrativ, drept vătămat este orice drept sau libertate stabilit/stabilită de lege căruia/căreia i se aduce atingere prin activitate administrativă.

Potrivit art. 189 alin. (1) și (2) Cod administrativ, orice persoană care revendică încălcarea unui drept al său prin activitatea administrativă a unei autorități publice poate înainta o acțiune în contencios administrativ. O acțiune în contencios administrativ poate fi înaintată și atunci când autoritatea publică nu a soluționat în termen legal o cerere.

În conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) și (2) Cod administrativ, o acțiune în contencios administrativ poate fi depusă pentru: a) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ individual (acțiune în contestare); b) obligarea

autorității publice să emită un act administrativ individual (acțiune în obligare); c) impunerea la acțiune, la tolerare a acțiunii sau la inacțiune (acțiune în realizare); d) constatarea existenței sau inexistenței unui raport juridic ori nulității unui act administrativ individual sau a unui contract administrativ (acțiune în constatare); sau e) anularea în tot sau în parte a unui act administrativ normativ (acțiune de control normativ). Acțiunea în constatare prezumă existența unui interes îndreptățit pentru constatarea solicitată. Acțiunea în constatare nu poate fi înaintată dacă reclamantul își poate sau și-ar putea revendica drepturile printr-o altă acțiune prevăzută la alin. (1), cu excepția situației când se urmărește constatarea nulității unui act administrativ individual sau normativ.

Potrivit art. 207 alin. (1) Cod administrativ, instanța verifică din oficiu dacă sunt întrunite condițiile pentru admisibilitatea unei acțiuni în contenciosul administrativ. Dacă este inadmisibilă, acțiunea în contencios administrativ se declară ca atare prin încheiere judecătorească susceptibilă de recurs.

Dispoziția art. 207 alin. (2) Cod administrativ, prevede că acțiunea în contencios administrativ se declară inadmisibilă în special când: a) există o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; b) există o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept sau că între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare; c) la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; d) acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209; e) reclamantul nu poate revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul art. 17; f) nu sunt întrunite condițiile prevăzute la art. 208 din Codul administrativ – procedura prealabilă; g) acțiunea a fost depusă de o persoană fără împuterniciri în acest sens; h) cererea de chemare în judecată nu corespunde cerințelor prevăzute la art. 211 alin. (1) și (2) și art. 212 alin. (1) și reclamantul nu a înlăturat neajunsurile în termenul stabilit de instanța de judecată.

În temeiul art. 209 alin. (1) - (3) Cod administrativ, acțiunea în contestare și acțiunea în obligare se înaintează în decurs de 30 de zile, dacă legea nu prevede altfel. Acest termen începe să curgă de la: a) data comunicării sau notificării deciziei cu privire la cererea prealabilă sau data expirării termenului prevăzut de prezentul cod pentru soluționarea acesteia; b) data comunicării sau notificării actului administrativ individual, dacă legea nu prevede procedura prealabilă. Prevederile art. 165 alin. (1) referitoare la nesoluționarea în termen se aplică corespunzător. Dacă informația cu privire la exercitarea căilor de atac nu se conține în actul administrativ individual sau în decizia cu privire la cererea prealabilă ori este indicată incorect, înaintarea acțiunii în contencios administrativ se admite în

termen de un an de la comunicarea sau notificarea actului administrativ sau a deciziei cu privire la cererea prealabilă. Pentru acțiunea în realizare, acțiunea în constatare și acțiunea de control normativ nu există termen de înaintare a acțiunii în contencios administrativ.

La caz, analizând lucrările cauzei în coroborare cu înscrisurile dosarului administrativ, instanța de apel atestă că nu s-a constatat că: ar exista o hotărâre judecătorească definitivă cu privire la un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; ar exista o încheiere judecătorească prin care s-a dispus încetarea procesului în legătură cu faptul că reclamantul a renunțat la acțiune sau și-a retras acțiunea într-un litigiu între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; între parți s-a încheiat o tranzacție de împăcare sau; la aceeași sau la altă instanță de judecată se examinează o acțiune între aceleași părți, cu același obiect și pe aceleași temeiuri de drept; acțiunea a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art. 209 Cod administrativ; acțiunea nu a fost semnată și depusă în interesele SRL „Inima Codrului" și Straisteanu Gheorghe, iar reclamanții nu pot revendica încălcarea, prin activitatea administrativă, a unui drept în sensul Codului administrativ.

Având în vedere că în procesul examinării cererii de apel, nu au fost constatate circumstanțe care să determine inadmisibilitatea acțiunii, etapa verificării admisibilității fiind depășită, Completul consideră că litigiul urmează a fi examinat în fond, prin aprecierea argumentelor invocate și a probatoriului administrat.

- *Cu referire la fondul cauzei de contencios administrativ:*

Verificând legalitatea și temeinicia hotărârii primei instanțe atacată cu apel, prin prisma lucrărilor din dosar în raport cu prevederile legislației în vigoare, Completul judiciar statuează că apelul declarat este neîntemeiat și în conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, urmează a fi respins din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (2) Cod administrativ, pentru procedura în apel se aplică corespunzător prevederile cap. II din cartea a treia, dacă din prevederile prezentului capitol nu rezultă altceva.

Astfel, conform art. 219 alin. (1) - (3) Cod administrativ, instanța de judecată este obligată să cerceteze starea de fapt din oficiu în baza tuturor probelor legal admisibile, nefiind legată nici de declarațiile făcute, nici de cererile de solicitare a probelor înaintate de participanți. Instanța de judecată depune eforturi pentru înlăturarea greșelilor de formă, explicarea cererilor neclare, depunerea corectă a cererilor, completarea datelor incomplete și pentru depunerea tuturor declarațiilor necesare constatării și aprecierii stării de fapt. Instanța de judecată indică asupra aspectelor de fapt și de drept ale litigiului care nu au fost discutate de participanții la proces. Instanța de judecată nu are dreptul să depășească limitele pretențiilor din

acțiune, însă, totodată, nu este legată de textul cererilor formulate de participanții la proces.

Conform art. 220 alin. (1) Cod administrativ, obținerea probelor în procedura contenciosului administrativ are loc conform art. 87-93.

Din conținutul art. 93 Cod administrativ, rezultă că fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale. Reglementări suplimentare sau derogatorii sunt admisibile doar în baza prevederilor legale.

De asemenea, în conformitate cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod. Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art. 169-171.

Astfel, potrivit art. 118 alin. (1) Cod de procedura civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar conform art. 122 alin. (1) din Cod, circumstanțele care, conform legii, trebuie confirmate prin anumite mijloace de probațiune nu pot fi dovedite cu nici un fel de alte mijloace probante.

În limitele apelului, instanța de apel verifică circumstanțele și raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanțe, precum și cele care nu au fost stabilite, dar care au importanță pentru soluționarea cauzei, apreciază probele din dosar și cele prezentate suplimentar în instanță de apel de către participanții la proces.

În fapt, din înscrisurile cauzei și dosarul administrativ se atestă că prin dispoziția nr. 193-d din 12 august 2020, emisă și semnată de pretorul sectorului Buiucani - Brînzaniuc Vădim, s-a dispus demolarea forțată și evacuarea bunurilor SRL „Inima Codrului” din cadrul „Centrului de Agrement” amplasat în Parcul „La Izvor”, str. Calea Ieșilor, iar la data de 13 august 2020, dispoziția a fost pusă în executare.

Astfel, invocând faptul că prin hotărârea irevocabilă a Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani, din 15 decembrie 2020, dispoziția pretorului sectorului Buiucani nr. 193-d din 12 august 2020 a fost anulată, că în cadrul acțiunilor de demolare de către reprezentanții Preturii sectorului Buiucani și ai Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative, sectorul Buiucani, cu participarea vicepretorului Movilă Pavel și a altor persoane, bunurile SRL „Inima Codrului” au fost deteriorate, ridicate și evacuate într-un loc necunoscut, iar la cererea prealabilă din 24 noiembrie 2021, cu privire la repararea benevolă și solidară a prejudiciului cauzat în sumă de 19.440 lei, inclusiv 5.920 lei pentru costul mărfii și penalitate, precum și 13.520 lei pentru costul utilajului, determinat prin hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Centru din 18 noiembrie 2021, precum și a prejudiciului moral în cuantum de 3.000 lei pentru fiecare, Pretura sectorului Buiucani, municipiul Chișinău și Întreprinderea Municipală pentru Servicii Locative a sectorului Buiucani, nu au reacționat corespunzător așteptărilor, SC „Inima Codrului” SRL și

Straisteanu Gheorghe au depus cererea de chemare în judecată împotriva Preturii sectorului Buiucani și Întreprinderii municipale pentru servicii locative a sectorului Buiucani, solicitând încasarea, în mod solidar, de la pârâți în beneficiul SRL „Inima Codrului”, a sumei de 19.440 lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 3.000 lei cu titlu de prejudiciu moral, inclusiv în beneficiul administratorului SRL „Inima Codrului” - Străisteanu Gheorghe.

Fiind învestită cu soluționarea cauzei în fond, prin hotărârea din 28 octombrie 2022, Judecătoria Chișinău sediul Rîșcani a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de SRL „Inima Codrului” și Străisteanu Gheorghe.

În drept, instanța de apel menționează că potrivit art.10 alin.(1)-(2) Cod administrativ, actul administrativ individual este orice dispoziție, decizie sau altă măsură oficială întreprinsă de autoritatea publică pentru reglementarea unui caz individual în domeniul dreptului public, cu scopul de a produce nemijlocit efecte juridice, prin naşterea, modificarea sau stingerea raporturilor juridice de drept public. Decizia autorității publice privind acordarea despăgubirilor pentru prejudiciile cauzate prin activitatea administrativă ilegală este un act administrativ individual.

În ceea ce privește aplicarea prevederilor respective, instanța de apel reține că acestea definesc actul administrativ individual ca fiind o dispoziție, decizie sau altă măsură oficială emisă de o autoritate publică în vederea reglementării unui caz individual în domeniul dreptului public, susceptibilă să producă nemijlocit efecte juridice prin naşterea, modificarea sau stingerea unor raporturi juridice de drept public.

Prin urmare, norma menționată este incidentă doar în situația existenței unui act administrativ individual emis de autoritatea publică, care să reflecte voința unilaterală a acesteia cu privire la soluționarea unei cereri concrete. Așadar, în speță, se constată că autoritatea publică nu a emis un act administrativ individual prin care să fi dispus acordarea sau refuzul acordării despăgubirilor solicitate de reclamant pentru pretinsul prejudiciu material și moral.

În lipsa unui asemenea act administrativ, nu poate fi analizată legalitatea unui act administrativ individual de acordare ori de respingere a despăgubirilor, deoarece un asemenea act nu există. În realitate, instanța de judecată examinează nemijlocit temeinicia și legalitatea pretențiilor reclamantului formulate împotriva autorității publice, inclusiv existența prejudiciului invocat, caracterul ilicit al activității administrative, legătura cauzală dintre fapta autorității și prejudiciul pretins, precum și întinderea eventualei despăgubiri.

Totodată, conform 20 Cod administrativ, dacă printr-o activitate administrativă se încalcă un drept legitim sau o libertate stabilită prin lege, acest drept poate fi revendicat printr-o acțiune în contencios administrativ, cu privire la care decid

instanțele de judecată competente pentru examinarea procedurii de contencios administrativ, conform prezentului cod.

La caz, norma citată garantează posibilitatea persoanei de a revendica pe cale judiciară drepturile sau libertățile încălcate prin activitatea administrativă, însă această normă nu presupune în mod obligatoriu existența prealabilă a unui act administrativ individual contestat. Aceasta permite instanței de contencios administrativ să examineze inclusiv pretenții cu privire la repararea consecințelor unei activități administrative pretins ilegale, în limitele competenței stabilite de lege.

În context, referitor la sarcina probațiunii, instanța de apel subliniază că potrivit art. 93 alin. (1)-(2) Cod administrativ, fiecare participant probează faptele pe care își întemeiază pretenția. Prin derogare de la prevederile alin. (1), fiecare participant probează faptele atribuite exclusiv sferei sale.

Astfel, Completul de judecată menționează că reclamantului/apelant îi revine obligația de a demonstra existența prejudiciului material și moral pretins, cuantumul acestuia, precum și raportul de cauzalitate dintre acțiunile sau inacțiunile autorității publice și prejudiciul invocat, respectiv în condițiile în care autoritatea publică nu a emis un act administrativ individual cu privire la cererea de reparare a prejudiciului, instanța urmează să stabilească dacă sunt întrunite condițiile legale pentru angajarea răspunderii autorității publice și acordarea despăgubirilor solicitate, în baza probelor administrate în cauză.

Cu toate cestea, din analiza materialelor cauzei, Completul de judecată reține că apelanții nu au prezentat probe pertinente și concludente care să confirme atât existența prejudiciului efectiv cauzat de către Pretura sectorului Buiucani și Întreprinderea municipale pentru servicii locative a sectorului Buiucani, cât și legătura de cauzalitate dintre acțiunile autorităților publice și prejudiciile pretinse.

Astfel, simpla invocare a existenței unui prejudiciu nu este suficientă pentru angajarea răspunderii juridice a autorității publice, fiind necesară demonstrarea cumulativă a faptei ilicite, a prejudiciului, a vinovăției (în cazurile prevăzute de lege) și a raportului de cauzalitate dintre acestea.

În speță, deși apelanții invocă un prejudiciu material în cuantum de 19.440 lei, reprezentând 5.920 lei – costul mărfii și penalitatea, precum și 13.520 lei – costul utilajului, aceste sume sunt reflectate exclusiv într-o dispoziție judecătorească (*hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 18 noiembrie 2021*), unde se face referire nemijlocit la unele relații comerciale dintre SRL „Inima Codrului” și SRL „AMEK”, de altfel, această hotărâre a avut ca obiect executarea obligațiilor contractuale asumate între două persoane juridice, respectiv recuperarea unei datorii rezultate din contractul de vânzare-cumpărare din 29 mai 2014, fără a stabili existența unei legături cauzale între obligația contractuală neachitată și consecințele dispoziției nr. 193-d din 12 august 2020.

Prin urmare, obligația SRL „Inima Codrului” de a achita datoria către SRL „AMEK” nu poate fi transferată în sarcina Preturii sectorului Buiucani, în lipsa demonstrării unei legături directe între executarea actului administrativ și prejudiciul invocat.

În același sens, instanța reține că pretențiile părții reclamante au fost înaintate fără a fi confirmate printr-un raport de expertiză sau alte probe obiective care să stabilească valoarea reală a bunurilor pretins deteriorate sau pierdute de către autoritățile publice implicate în proces, or, reieșind din prevederile art. 148 Cod de procedură civilă, atunci când pentru elucidarea unor aspecte sunt necesare cunoștințe speciale, instanța poate dispune efectuarea unei expertize.

La caz, o expertiză corespunzătoare nu a fost efectuată, iar Raportul de evaluare prezentat de apelanți nu poate fi reținut ca probă suficientă, întrucât acesta a fost întocmit unilateral, fără participarea sau informarea Preturii sectorului Buiucani, fără posibilitatea acesteia de a formula obiecții sau de a participa la procesul de evaluare.

Mai mult ca atât, Completul de judecată consideră irelevante argumentele părții apelante cu privire la imposibilitatea recuperării bunurilor ridicate de către autoritățile publice și respectiv, prejudicierea entității SRL „Inima Codrului” prin acțiunile Preturii sectorului Buiucani, deoarece reieșind din împrejurările stabilite conform înscrisurilor atașate la dosar, bunurile ridicate de la SRL „Inima Codrului” în perioada 13 - 21 august 2020 (proces-verbal f.d.32-33) au fost depozitate pe teritoriul Întreprinderii Municipale pentru Servicii Locative, sectorul Buiucani, la adresa str. Ion Neculce, 30, iar administratorul SRL „Inima Codrului” a fost informat despre posibilitatea ridicării acestora.

Respectiv, în lipsa unor probe care să confirme distrugerea, pierderea sau însușirea bunurilor, simpla afirmație cu privire la imposibilitatea identificării acestora nu poate fundamenta acordarea despăgubirilor solicitate de SRL „Inima Codrului” și Straisteanu Gheorghe.

Suplimentar, referitor la solicitarea reparării prejudiciului moral, instanța de apel constată că aceasta este, de asemenea, lipsită de suport probator.

Astfel, potrivit art. 2036 alin. (1) și (2) Cod civil, prejudiciul moral se repară atunci când sunt afectate drepturi personale nepatrimoniale sau în alte cazuri prevăzute de lege, iar în conformitate cu art. 2037 din Codul, stabilirea despăgubirii presupune aprecierea caracterului și gravității prejudiciului, a circumstanțelor cauzei, a gradului de vinovăție și a consecințelor suportate de persoana vătămată.

Cu toatea acestea, apelanții s-au limitat la enumerarea unor stări emoționale generale, precum stres, frustrare, anxietate și dificultăți, fără a prezenta probe care să confirme existența unor suferințe morale concrete, precum și legătura acestora cu acțiunile Preturii sectorului Buiucani.

Totodată, instanța de apel remarcă faptul că persoana juridică poate solicita repararea unui prejudiciu moral doar în situațiile expres prevăzute de lege, or, la caz, apelanții nu au demonstrat existența unui drept personal nepatrimonial vătămat în sensul art. 17 Cod administrativ.

În altă ordine de idei, instanța reține că apelanții interpretează eronat consecințele juridice ale anulării Dispoziției nr. 193-d din 12 august 2020, susținând că prin aceasta ar fi fost sistată activitatea comercială a SRL „Inima Codrului", or, în condițiile în care entitatea nu dispunea pentru anul 2020 de actele permisive necesare desfășurării activității comerciale în Parcul „La Izvor", prin actul administrativ menționat, s-a dispus doar demontarea și evacuarea unităților de prestări servicii amplasate pe teren municipal, fără a fi dispusă încetarea activității comerciale a agentului economic.

În context, Completul judiciar reține că, potrivit condițiilor art. 93 alin. (1) Cod administrativ, fiecare participant la procedura administrativă urmează să probeze faptele pe care își întemeiază pretențiile și obiecțiile, cu toate acestea, prin exercitarea căii de atac a apelului, apelanții nu au prezentat instanței de apel probe noi, pe care nu ar fi avut posibilitatea de a le prezenta în fața instanței de fond și care ar conduce la o altă concluzie decât cea expusă în hotărârea contestată.

Prin urmare, argumentele invocate în cererea de apel reprezintă, în esență, o reiterare a alegațiilor formulate anterior în fața primei instanțe, asupra cărora instanța de fond s-a expus în mod detaliat, examinându-le prin prisma circumstanțelor cauzei și a normelor legale aplicabile, respingându-le în mod justificat ca fiind neîntemeiate.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că hotărârea primei instanțe este legală și întemeiată, iar argumentele invocate de către apelantă sunt nefondate și combătute integral prin constatările expuse supra, Colegiul de contencios administrativ al Curții de Apel Centru ajunge la concluzia de a respinge apelul declarat.

În conformitate cu prevederile art. 240 alin. (1) lit. a) Cod administrativ, art. 389-390 Cod de procedură civilă, Completul de contencios administrativ din cadrul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții de Apel Centru,

d e c i d e :

Se respinge apelul declarat de SRL „Inima Codrului" și Straisteanu Gheorghe.

Se menține hotărârea Judecătoriei Chișinău sediul Rîșcani din 28 octombrie 2022.

Decizia este executorie de la emitere, cu drept de recurs la Curtea Supremă de Justiție, în termen de 2 (două) luni.

Președintele ședinței,
judecător Bostan Angela

Judecători Bagrin Lucia

Cașcaval Andrei